

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. Thông tin chung về môn học

- 1.1. Tên môn học: **Luật hiến pháp nước ngoài** Mã môn học: **GLAW4302**
1.2. Khoa phụ trách: Khoa Kinh Tế và Luật
1.3. Số tín chỉ: 03 tín chỉ lý thuyết

2. Mô tả môn học

Môn học sẽ giới thiệu lịch sử hình thành và phát triển Hiến pháp của các nước trên thế giới; cung cấp kiến thức cơ bản đối với những chế định quan trọng của luật Hiến pháp như: Hình thức nhà nước, Đảng phái, Chế độ bầu cử, Nguyên thủ quốc gia, Nghị viện, Chính phủ, Tòa án trên thế giới.

3. Mục tiêu môn học

3.1. Mục tiêu tổng quát:

Hiến pháp được ra đời từ sau các cuộc cách mạng tư sản diễn ra trên thế giới. Đến nay, hầu hết Luật Hiến pháp của các quốc gia trong đó có Việt Nam đều được xây dựng trên nền tảng tri thức Luật Hiến pháp được thừa nhận chung trên thế giới. Môn học Luật Hiến pháp nước ngoài giúp sinh viên tiếp cận được với nền tảng tri thức chung này; biết so sánh, đối chiếu, tiếp thu và vận dụng một cách sáng tạo những giá trị pháp lý tiên bộ của nhân loại trong công cuộc xây dựng Nhà nước pháp quyền Việt Nam.

3.2. Mục tiêu cụ thể:

* **Kiến thức:** môn học Luật Hiến pháp nước ngoài nhằm trang bị cho sinh viên những tri thức về luật Hiến pháp được thừa nhận chung trên thế giới. Hiểu được đặc điểm, bản chất, chức năng của Hiến pháp; sự ra đời của Hiến pháp; những chế định cơ bản của luật Hiến pháp.

* **Kỹ năng:** Giúp sinh viên hình thành và phát triển kỹ năng lý giải các vấn đề học thuật; phân tích các sự kiện chính trị – pháp lý diễn trên thế giới có liên quan đến nội dung môn học. Có kỹ năng khai thác và xử lý tốt các nguồn tài liệu liên quan đến chuyên đề của môn học. Biết tiếp thu những tinh hoa chính trị – pháp lý của nhân loại, nhằm vận dụng tốt vào công cuộc xây dựng Nhà nước pháp quyền ở Việt Nam.

* **Thái độ:** Có ý thức tôn trọng Hiến pháp và pháp luật; tôn trọng sự khác biệt trong thể chế chính trị, văn hóa của các quốc gia

4. Nội dung chi tiết môn học

Tên chương	Mục	Nội dung khái quát	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
Bài 1: <i>Những vấn đề lý luận cơ bản về luật hiến pháp nước ngoài</i>	1. Luật Hiến pháp là một ngành luật trong hệ thống pháp luật của mỗi quốc gia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Khái niệm; đối tượng điều chỉnh, phương pháp điều chỉnh của Luật Hiến pháp ▪ Hệ thống ngành luật hiến pháp ▪ Nguồn của luật hiến pháp ▪ Vị trí của ngành luật hiến pháp trong hệ thống pháp luật của mỗi quốc gia ▪ Xu thế phát triển cơ bản của Luật Hiến pháp 	4	4	0	0	<u>Xem chương 1,2</u> Trường Đại học Luật Hà Nội, (2012), <i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài</i> , Nxb, CAND
	2 Khoa học luật Hiến pháp nước ngoài	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Đối tượng nghiên cứu của khoa học luật hiến pháp nước ngoài ▪ Lịch sử nghiên cứu khoa học luật Hiến pháp nước ngoài ▪ Vấn đề nghiên cứu cứu khoa học luật Hiến pháp nước ngoài ở Việt Nam 					
	3 Môn học luật Hiến pháp nước ngoài	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nội dung của môn học ▪ cầu của môn học 					
	4 Hiến pháp - nguồn cơ bản của ngành luật hiến pháp	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Khái niệm, phạm vi điều chỉnh, bản chất, vai trò, hiệu lực của hiến pháp ▪ Hình thức, cấu trúc của hiến pháp ▪ Thông qua, sửa đổi, hủy bỏ Hiến pháp 					
Bài 2 Chế độ bầu cử	1. Những khái niệm cơ bản	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bầu cử ▪ Quyền bầu cử - Quyền bầu cử chủ động 	4	2	2	0	<u>Xem chương 3</u> Trường Đại học Luật Hà

		<ul style="list-style-type: none"> - Quyền bầu cử bị động ▪ Chế độ bầu cử (nghĩa rộng, nghĩa hẹp) 					Nội, (2012) <i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài</i> , Nxb, CAND
	2. các nguyên tắc bầu cử	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nguyên tắc phổ thông ▪ Nguyên tắc bình đẳng ▪ Nguyên tắc bầu cử tự do, bỏ phiếu bắt buộc ▪ Nguyên tắc bầu cử trực tiếp, gián tiếp ▪ Nguyên tắc bỏ phiếu kín 					
	3. Tổ chức và trình tự tiến hành bầu cử	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Xác định ngày bầu cử ▪ Thành lập đơn vị bầu cử ▪ Khu vực bỏ phiếu ▪ Các tổ chức phụ trách bầu cử ▪ Lập danh sách cử tri ▪ Đưa người ra ứng cử ▪ Vận động bầu cử ▪ Bỏ phiếu ▪ Kiểm phiếu và xác định kết quả 					
	4. Các phương pháp phân ghế đại biểu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chế độ bầu cử đa số (<i>đa số tương đối, đa số tuyệt đối, đa số tăng cường</i>) ▪ Chế độ bầu cử tỷ lệ 					
Bài 3 Các mô hình chính thể và cấu trúc nhà nước	1. Các mô hình chính thể	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chính thể quân chủ nghị viện lập hiến ▪ Chính thể cộng hòa nghị: vai trò nổi bật của Nghị viện ▪ Chính thể cộng hòa Tổng thống: sự độc lập giữa Nghị viện và Chính phủ ▪ Chính thể cộng hòa hỗn hợp: sự kết hợp đặc điểm của hai hình thức trên ▪ Chính thể cộng hòa XHCN 	4	2	2	0	<u>Xem chương 4</u> Trường Đại học Luật Hà Nội, (2012) <i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài</i> , Nxb, CAND

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chính thể cộng hòa Hội giáo 					
	2. Các mô hình cấu trúc nhà nước	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nhà nước đơn nhất ▪ Nhà nước liên bang ▪ Nhà nước liên minh 					
	3. Các nguyên tắc tổ chức quyền lực nhà nước	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Các nguyên tắc tổ chức quyền lực nhà nước theo các mô hình nhà nước dân chủ đương đại (phân chia quyền lực, quyền lực tối cao của nhà nước thuộc về nhân dân; tự do tư tưởng, ngôn luận, báo chí, xuất bản; đa nguyên đa đảng; nhà nước pháp quyền) ▪ Các nguyên tắc đặc thù trong tổ chức quyền lực nhà nước của một số mô hình chính thể (mô hình XHCN, cộng hòa Hội giáo) 					
Bài 4 Nghị viện	1. Vị trí, vai trò của Nghị viện trong bộ máy nhà nước	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tính chất đại diện của Nghị viện ▪ Vai trò của Nghị viện qua các hình thức chính thể: Nghị viện trong chính thể đại nghị, chính thể Cộng hòa Tổng thống, chính thể Cộng hòa hỗn hợp, các nước xã hội chủ nghĩa 	4	4	0	0	<u>Xem chương 5</u> Trường Đại học Luật Hà Nội, (2012) <i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài</i> Nxb, CAND
	2. Cơ cấu tổ chức của nghị viện	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Các viện của nghị viện, Cơ quan lãnh đạo, Các ủy ban của NV 					
	3. Thẩm quyền của nghị viện	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Thẩm quyền của nghị viện trong lĩnh vực sau: lập pháp, ngân sách tài chính, ngoại và phòng 					

		thủ quốc gia, tư pháp, giám sát học động của bộ máy					
	4. Quy chế làm việc của nghị viện và thủ tục làm luật	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Các kỳ họp; ▪ Thủ tục làm luật (sáng kiến luật, thảo luận, thông qua, công bố luật) 					
Bài 5 Nguyên thủ quốc gia	1. Vị trí, vai trò của nguyên thủ quốc gia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Khái niệm nguyên thủ quốc gia ▪ Vị trí pháp lý của Nguyên thủ quốc gia: độc lập hay thuộc về một nhánh quyền lực nhất định? ▪ Vai trò của Nguyên thủ quốc gia trong các hình thức chính thể Cộng hòa nghị viện, Cộng hòa Tổng thống, Cộng hòa hỗn hợp 	4	2	2	0	<u>Xem chương 6</u> Trường Đại học Luật Hà Nội, (2012) <i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài</i> , Nxb, CAND
	2. quyền hạn của nguyên thủ quốc gia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Thẩm quyền trong lĩnh vực hành pháp <i>Về đối nội, Về đối ngoại</i> ▪ Thẩm quyền trong lĩnh vực lập pháp ▪ Thẩm quyền trong lĩnh vực tư pháp <ul style="list-style-type: none"> - Quyền bổ nhiệm thẩm phán; - Quyền ân xá. 					
	3. Cách thức tuyển chọn nguyên thủ quốc gia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cách thức truyền ngôi ở các quốc gia quân chủ lập hiến ▪ Cách thức bầu cử tổng thống ở các nước có hình thức chính thể cộng hòa dân chủ 					
Bài 6	1. khái niệm	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Định nghĩa ▪ Thành phần chính trị 	4	2	2	0	<u>Xem chương 7</u>

Chính Phủ		của Chính phủ (chính phủ một đảng, chính phủ liên minh, chính phủ không đảng phái)					Trường Đại học Luật Hà Nội, (2012) <i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài</i> , Nxb, CAND
	2. Thành lập chính phủ, thành phần và trách nhiệm của chính phủ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Thành lập chính phủ (hình thức nghị viện; hình thức ngoài nghị viện) ▪ Thành phần chính phủ ▪ Trách nhiệm của chính phủ (trách nhiệm chính trị, trách nhiệm pháp lý) 					
	2. Thẩm quyền của chính phủ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Thẩm quyền của chính phủ trong các lĩnh vực sau: Kinh tế-tài chính; đối ngoại; văn hóa xã hội, quốc phòng an ninh; lập pháp và thi hành pháp; đối với tình trạng khẩn cấp và các thẩm quyền khác 					
	4. Cơ cấu tổ chức của chính phủ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Người đứng đầu chính phủ ▪ Bộ và các cơ quan khác thuộc chính phủ 					
Chương 7 Hệ thống cơ quan tư pháp	1. Vị trí, vai trò của các cơ quan tư pháp trong hệ thống các cơ quan nhà nước	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chức năng xét xử của Tòa án ▪ Mối quan hệ giữa Tòa án với các cơ quan nhà nước then chốt ▪ Vai trò bảo vệ Hiến pháp của Tòa án 	4	2	2	0	<u>Xem chương 8</u> Trường Đại học Luật Hà Nội, (2012) <i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài</i> , Nxb, CAND
	2. Tổ chức tòa án của một số nhà nước điển hình	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tòa án của Pháp ▪ Tòa án của Hoa kỳ ▪ Tòa án của Vương quốc Anh 					
Bài 8 Đảng phái chính trị và vai trò của	1. Sự ra đời của đảng phái chính trị	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Đấu tranh giai cấp - đấu tranh chính trị; ▪ Quyền lực chính trị - quyền lực nhà nước; 	4	2	2	0	<u>Xem chương 10</u> Trường Đại

nó trong đời sống chính trị xã hội		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Khái niệm Đảng chính trị 					học Luật Hà Nội, (2012)
	2. Vai trò của đảng phái chính trị trong tổ chức và hoạt động của bộ máy nhà nước	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chức năng của đảng chính trị ▪ Vai trò của Đảng cầm quyền ▪ Vai trò của Đảng đối lập ▪ Sự biến dạng các hình thức chính thể qua hoạt động của đảng chính trị 					<i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài,</i> Nxb,CAND
	3. Phân loại các hệ thống đảng phái tư sản và vai trò của chúng trong bầu cử	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Phân loại các hệ thống đảng phái tư sản <ul style="list-style-type: none"> - Hệ thống một đảng: - Hệ thống hai đảng - Hệ thống đa đảng ▪ Vai trò của chúng trong bầu cử 					
Bài 9 Những vấn đề cơ bản của luật hiến pháp một số nước trên thế giới	1. Luật hiến pháp Hoa kỳ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lịch sử lập hiến Hoa kỳ ▪ Quốc Hội Hoa Kỳ ▪ Cơ quan tư Pháp 	13	10	3	0	<u>Xem chương12</u> Trường Đại học Luật Hà Nội, (2012), Giáo trình luật hiến pháp NN
	2.Luật hiến pháp của cộng hòa pháp	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Khái quát về lịch sử lập hiến ▪ Các thể chế nhà nước theo Hiến pháp năm 1958 của Pháp (tổng thống, chính phủ, nghị viện, tòa án) 					<u>Xem chương13</u> Trường Đại học Luật Hà Nội, (2012)
	3. Luật hiến pháp liên bang Nga	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Những nguyên tắc cơ bản của chế độ nhà nước ▪ Tổng thống; nghị viện; chính phủ; tổ chức tư pháp ▪ Tổ chức chính quyền địa phương ▪ Hình thức nhà nước 					<i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài</i> Nxb,CAND

	4. Luật hiến pháp của Liên hiệp Vương quốc Anh	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Khái quát về chế độ nhà nước của Liên hiệp Vương quốc Anh và Bắc AiLen ▪ Lịch sử tư tưởng lập hiến và các đặc điểm cơ bản của Hiến pháp Anh ▪ Các cơ quan nhà nước của Vương quốc Anh 				<p><u>Xem chương18</u></p> <p>Trường Đại học Luật Hà Nội, (2012) <i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài</i> Nxb,CAND</p>
	5. Luật hiến pháp Nhật bản	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Khái quát về lịch sử lập hiến của Nhật bản ▪ Các cơ quan nhà nước của nhật bản 				<p><u>Xem chương20</u></p> <p>Trường Đại học Luật Hà Nội, (2012) <i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài</i> Nxb,CAND</p>
	6. Luật Hiến pháp của nước cộng hòa nhân dân Trung Hoa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sự cải cách thể chế chính trị ở Trung Quốc ▪ Quốc hội, Chủ tịch nước, Quốc vụ viện, Viện công tố, Tòa án nhân dân, hội đồng nhân dân các cấp 				<p><u>Xem chương21</u></p> <p>Trường Đại học Luật Hà Nội, (2012) <i>Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài</i> Nxb,CAND</p>
Ôn Tập	1	0	1	0		
Tổng cộng	45	30	15	00		

Ghi chú: TC: Tổng số tiết; LT: lý thuyết; BT: bài tập, thảo luận; TH: Thực hành.

5. Học liệu

5.1. Tài liệu bắt buộc

- [1] Trường ĐH Luật Hà Nội, *Giáo trình Luật Hiến pháp nước ngoài*, Nxb Công an nhân dân, 2012.

5.2. Tài liệu tham khảo

- [1] Nguyễn Đăng Dung (2006), *Nhà nước và trách nhiệm của nhà nước*, Tư pháp, Hà Nội;

6. Đánh giá kết quả học tập

Thực hiện theo Quy chế học vụ theo học chế tín chỉ ban hành kèm quyết định số 561/QĐ-ĐHM ngày 08/8/2013 của Hiệu trưởng Trường Đại học Mở Tp.HCM.

STT	Điểm thành phần	Tỉ lệ %
1	Kiểm tra giữa kỳ	30%
2	Thi kiểm tra cuối kỳ	70%
	Điểm tổng kết môn học (Điểm kiểm tra giữa kỳ * 30% + Điểm thi cuối kỳ * 70%)	100%

Ghi chú:

- Điểm kiểm tra giữa kỳ: Là tổng điểm của điểm kiểm tra giữa kỳ và những điểm thành phần đánh giá khác.
- Điểm thi kiểm tra cuối kỳ: Là điểm của 01 lần thi kiểm tra tập trung do Nhà trường tổ chức.

7. Tổ chức giảng dạy và học tập

Thực hiện theo Quy chế học vụ theo học chế tín chỉ ban hành kèm quyết định số 561/QĐ-ĐHM ngày 08/8/2013 của Hiệu trưởng Trường Đại học Mở Tp.HCM.

7.1. Kế hoạch giảng dạy lớp ngày (4,5 tiết/buổi)

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1	Buổi 1	Những vấn đề lý luận cơ bản về luật hiến pháp nước ngoài	
2	Buổi 2	Chế độ bầu cử Bài tập (bài tập cá nhân, thảo luận, thuyết trình nhóm...)	
3	Buổi 3	Các mô hình chính thể và cấu trúc nhà nước Bài tập (bài tập cá nhân, thảo luận, thuyết trình nhóm...)	
4	Buổi 4	Nghị viện	
5	Buổi 5	Nguyên thủ quốc gia Kiểm tra	
6	Buổi 6	Chính Phủ Bài tập (bài tập cá nhân, thảo luận, thuyết trình nhóm...)	
7	Buổi 7	Hệ thống cơ quan tư pháp	

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
		Bài tập (bài tập cá nhân, thảo luận, thuyết trình nhóm...)	
8	Buổi 8	Đảng phái chính trị và vai trò của nó trong đời sống chính trị xã hội Bài tập (bài tập cá nhân, thảo luận, thuyết trình nhóm...)	
9	Buổi 9	Luật hiến pháp Hoa kỳ, Pháp, Liên Bang Nga	
10	Buổi 10	Luật hiến pháp của Liên hiệp Vương quốc Anh, Nhật Bản, Trung Hoa	

7.2. Kế hoạch giảng dạy lớp tối (3,5 tiết/buổi)

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1	Buổi 1	Những vấn đề lý luận cơ bản về luật hiến pháp nước ngoài	lý thuyết
2	Buổi 2	Những vấn đề lý luận cơ bản về luật hiến pháp nước ngoài (tiếp theo) Chế độ bầu cử	lý thuyết
3	Buổi 3	Chế độ bầu cử (tiếp theo) Các mô hình chính thể và cấu trúc nhà nước	lý thuyết
4	Buổi 4	Bài tập: Chế độ bầu cử; Các mô hình chính thể và cấu trúc nhà nước (theo hình thức bài tập cá nhân, thảo luận, thuyết trình nhóm hoặc hình thức khác)	Bài tập
5	Buổi 5	Nghị viện	lý thuyết
6	Buổi 6	Nghị viện (tiếp theo) Nguyên thủ quốc gia	lý thuyết
7	Buổi 7	Chính Phủ	lý thuyết
8	Buổi 8	Bài tập: Nguyên thủ quốc gia; Chính Phủ (theo hình thức bài tập cá nhân, thảo luận, thuyết trình nhóm hoặc hình thức khác) Kiểm tra	Bài tập
9	Buổi 9	Hệ thống cơ quan tư pháp	lý thuyết
10	Buổi 10	Đảng phái chính trị và vai trò của nó trong đời sống chính trị	lý thuyết

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
		xã hội	
11	Buổi 11	Luật hiến pháp Hoa kỳ, Pháp, Liên Bang Nga	lý thuyết
12	Buổi 12	Luật hiến pháp của Liên hiệp Vương quốc Anh, Nhật Bản, Trung Hoa	lý thuyết
13	Buổi 13	Bài tập: Luật hiến pháp Hoa kỳ, Pháp, Liên Bang Nga; Liên Hiệp Vương Quốc Anh, Nhật Bản, Trung Hoa (theo hình thức bài tập cá nhân, thảo luận, thuyết trình nhóm hoặc hình thức khác)	Bài tập

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày tháng năm 2014

TL. HIỆU TRƯỞNG
KT. TRƯỞNG KHOA KINH TẾ VÀ LUẬT
PHÓ TRƯỞNG KHOA

Dư Ngọc Bích